

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben:
Vidéken:
Egy héra. I ker.
Negyedévre 3
Negyedévre 4 50

Felolós szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 48. szám.

Hivatalnokok és tisztviselők.*

Irta: Éhen Gyula.

Van a városok társadalmának még egy tagozata, mely szintén munkája utáni él, melynek tán sorsa mostohább és szánalmasabb, mint a kisiparosé. Társadalmi állása, intellektuális fokozata egyaránt megköveteli, hogy rendezettebb háztartásban éljen, drágább lakásban lakják és disztिंगváltabb öltözékekben jelenjék meg mindenütt, mint az iparos. De e mellett szükre szabott javadalmazása silányabb, mint talán a legkisebb iparosnak évi bevételé. Az uri nyomoruságnak e jellegzetes alakja ki lehetne más, mint a magyar köztisztviselő. Valóban elszomorító, midőn végig tekintünk a közszolgálat munkásainak silány javadalmazásán és ezzel szemben állítjuk azokat a fokozott igényeket, amiket a közalkalmazottaktól az állam, a vármegye, a város, a község és a társadalom egyaránt megkövetelnek. Tudás, kvalifikáció, szorgalom, finom izlés, jó modor, megköze-

* Éhen Gyula, orsz. képviselő, Szombathely volt polgármestere «A városok társadalmának» című könyvet adott ki. Ezen országos érdeklődést keltett műből közöljük a mi debreczeni és vidéki viszonyaira illő részletet, mert a cifranyomoruság nálunk is ugyanilyen. Szerk.

lithetetlen becsületesség: ezek azok az elemi követelmények, melyek a mindennapi létért való küzdés nehéz tusaiban vergődő magyar köztisztviselőnek egyéniségéhez fűződnek. És a nyilvános közéletnek e szalonruhás proletárjai békés türelemmel viselik a sorsukat; nem szünnén meg remélni, hogy rájuk is virrad még egy szebb jövőnek hajnala, mely boldogabb napoknak hozza meg derűjét, aranyos verőfényét.

A mostoha sors különösen a közigazgatási alkalmazottaknak jutott osztályrészül s ezek közül kiválóan a városok alkalmazottainak, kik a választási rendszer esélyei közepette se megfelelő lakáspénzben nem részesülnek s kiknek jövedő sorsáról kellőképpen nyugdíjtörvény se rendelkezik. Nagy részben e sorban részesülnek a m. kir. állami vasutak alkalmazottai is. Vajjon tehát lehet-e boldog és megelégedett a társadalomnak az a jelentős tagozata, melynek kezébe az állami rendek és a közlekedés biztonságának legfontosabb biztosítékai és feltételei vannak letéve? Vajjon nem-e támad fel ezek lelkületében is a lemondásnak az a fájó érzése, mely lényegében

nem egyéb, mint finomult gyűlölet mindazon tényezők iránt, kiknek tényleg, vagy föltevés szerint nemcsak hatalmukban állana, de egyuttal kötelességük is lenne gondoskodni a közszolgálat munkásainak sorsa javításáról.

A gyengékkel közös eme fájó érzést néma megadással türi a magános lét. De fokozott mértékben és megsokszorozva él az a családi élet nehéz küzdelmei között, mikor a tisztességes megélés mindennapi gondjai mellett, a társadalom részéről követelt igények legszerűesebb feltételeinek sem képes az a rosszul javadalmazott tisztviselő eleget tenni.

Ez tehát az a nagy társadalmi osztály, melynek sorsa kiáltón szól az államhoz és a törvényhozáshoz, mint illetékes tényezőkhöz, hogy jöjjön már segítségül és állítsa helyre az igazságtalan és méltánytalan sulyegyent, mely a silány javadalmazás és a társadalom által követelt igények között oly kirívó módon mutatkozik.

Az a javítás, melyet a közalkalmazottak az erre illetékes tényezőktől nyernek, nagy erkölcsi sikernek is biztosítékát képezi; amennyiben jól javadalmazott tisztviselőkkel és hivatal-

Szenrajzok.

(Az orgona galy.)

A dolgozóasztala mellett ült. A nyitott ablakon át verőfény, madárdal és orgona-illat áradt a szobába.

Egyszerre az ablakban megjelent egy igéző női arc, mélységes és csodásan tiszta szemekkel. A jelenség egy virágzó, buja orgona-galyat emelt gyöngéden mosolygó ajkaihoz s azután odahajlította a tudós dolgozóasztalára.

Főpillantott. De már akkor eltűnt a csodás jelenség.

Az orgona-galy azonban ott illatozott az asztalon, az agyagtégelyek s a mikroszkop között. A tudós hosszan szemlélte a halványlila virágszirmokat, mintha csak éles tekintetével ki akarná fürkészni minden apró erecskéjüket.

Ugy találta, hogy ritka szépek ezek a gyöngéd virágok.

Szavakat keresett, hogy e benyomásait megörökítse.

És elmúlt néhány óra. És már réges-régen részekre s részecskékre bontva hevert az orgonaág.

A tudós megelégedve szemlélte fáradságos munkája eredményét. Nagyon meg volt elégedve magával.

Am hova lett az orgona-galy bája — szépsége?

(A korosodó férj.)

Reggel felé fagyott.

A frissen hullott hó megkeményedett s a vízcseppek, amelyek tegnap még lágy loccsanással hullottak le a háztetőről, eresztől, ma mint megtermett kristálycsapok s arabeszkek szegték be az ereszt.

Egy korosodó férfi lépett a balkonra. Majd sietve leszaladt a lépcsőkön s figyelmesen nézte az erdő felé vivő gyalogutat.

A csak éppen most megfagyott hóban lábnyomok látszottak,

Apró, keskeny női czipőtalp nyomai voltak.

A korosodó férfi lecsüggesztette a fejét s követte a nyomokat.

Egyszerre észrevette, hogy a keskeny lábnyomokat erős, férfias nyomok keresztezik. Ekkor olyasmit érzett, mintha tört dőftetek volna a szívébe.

Járása meglassult, a lábnyomok ellenben mind határozottabbá váltak, néha ösz-

szeolvadt az erős s a keskeny lábnyom egymásba.

A gyalogut az erdőnyílásba vitt, ahol egy félig összeomlott gunyhó állott. Hőfödté fedele messzire látszott a lombtalan fák között.

Egy pillanatig babozott a korosodó férfi, kövesse e tovább is a lábnyomokat. Egyszerre neki iramodott s szinte futva ment a kunyhó felé.

Az erdő nyílásánál egészen össze volt taposva a hó. De a nyílástól a gunyhóig szűztiszta hólepel fedte a földet.

A korosodó ember arca földerült. Szinte sugárzott, mintha újra fiatal lett volna. Mélyebb pir élénkítette fakó ajkait.

Leborult a hóra s örömeben magánki-vül, forró csókokkal borította a keskeny női lábnyomot, amely oly határozottan visszafordult ezen a ponton.

(Szerette . . .)

A tavaszi nap csókolgatta a fák még ki nem pattant rügyeit. A száraz avar közül már kiserkedtek a pázsit uj, zöld szálai.

Egy alacsony padon, boldogan mosolygva ült egy öreg pár. Az öreg, aszalt almához hasonló arcokon egészséges pir derengett.

Olcso bevásárlási forrás **Glück Ede** férfi-, női- és gyermek-czipő áruháza.

Kalap- és uri-divat különlegességek nagy választékban.

DEBRECZEN, Piacz-utca 22. szám alatt. (Kistemplommal szemben.)

nokokkal szemben teljes joggal megvalósítható az a követelés, hogy csökkentett számban tőlük több szorgalom és odaadóbb munkásság várható el. Ennek folytán anyagi téren is eloszlának azok a nagy terhek, melyek az állami és községi háztartásokra kezdetben nehezednek.

Evégből mindenkéfelett szükséges, hogy az ország összes hivatalainak szervezetét oldozzuk fel a merev bürokratizmus béklyóiból. Kevesbitsük a változandó viszonyokhoz mérten a jelenlegi közalkalmazottak túlságosan nagy számát. De a meglevőknek adjunk jobb fizetést és megfelelő lakópénzt s akkor teljes joggal megkövetelhetjük tőlük, hogy hivatásuk magaslatára emelkedve, legjobb tudásuk és szorgalmuk szerint tegyenek eleget hivatalbeli kötelességüknek.

A közalkalmazottak soraiban megelégedést teremtve, csak a közintézmények nyugodt és zavartalan funkcióját biztosítjuk. Tehát ugy anyagi, mint erkölcsi téren hasznára válunk a magyar hazának.

Politikai hírek.

(A Hódossy Imre grófsága. — Állami vagy nem állami? —)

A király különös kegye ismét maga elé szólítja Hódossy Imrét, akire bizonyosan irigykedéssel néz majd a nemzetiek vert hadserege. Mert Hódossy Imrere súlyosabb kitüntetés vár, mint aminőt ő valaha remélt. Véle megszapordik a grófok rendje még pedig nem az olyan fajta főrendi mentes grófsággal, hanem valóságos gróf lesz, aki kinevezésével egyidejűleg megkapja a királyi meghívót a főrendiházba. Oda vonul, bár nem grófi ranggal, egy másik politikus is, aki nagyon vágyik a nyugalomra és aki,

— Öregem, emlékszel-e, 47-ban, áprilisban virágozott a hárs, — mondja az öreg ur.

— Dehogy, 47-ben volt az. Akkor, a mikor Bartenev udvarolt nekem.

— Akkor nagyon szép voltál. Viruló, büszke rózsza . . .

— Azért voltál papuskám olyan féltékeny, mint a tigris? Valóságos Othello voltál!

Mindketten szívből föl kacagtak.

— Ha akkor nem lettél volna olyan féltékeny, Bartenev ma tábornok volna.

— Hadd el, anyuska, ugys tudom, szerelmes voltál belé, meg akartál szökni.

— Igaz! Meg akartunk szökni.

És ismét föl kacagtak az öregek.

— Szegény! Hogy hullott a könyve, a mikor elváltunk. De mennie kellett a háboruba s a gaz cserkeszek megölték. Ah, — de gyönyörű is volt a mentéje, meg a vörös huszárnadrágja — nekem nagyon tetszett akkor.

A faszor homokjára egy fiatal, igénytelen csóka szállott. Hogy megpillantotta a mozdulatlanul ülő öregeket, el kezdett tolaszkodni, majd figyelme nézte az öregeket.

Hirtelen föl villant a fiatal madár fekete szeme. Örömríkoltást hallatott s föl szállott arra a jávorfára, amely alatt az öregek ültek.

És az öregek szeliden, boldogan mosolyogtak.

Ljedov Fedor.

elmulván minisztersége, most szerez bizonyosságot az emberek halátlanságáról. Főrendnek megy Darányi Ignác.

Arról döntenek most, hogy államhivatalnok-e a vasutas vagy magánvállalkozás alkalmazottja. Mig miniszterek, törvényhozók, bírák ezen töprengenek, Zágrábban meglapulva várják, hogy a vasutasokat állami hivatalnokoknak deklarálják. *Mert ugy okoskodnak a horvátok, a magyar vasutasokat csak azért türik meg horvát területen, mert az előző kormányok, kivált Baross Gábor miniszter szinte tiltakoztak ellene, hogy a Máv. alkalmazottait állami hivatalnokoknak minősítsék.* Még pedig éppen Horvátországra való tekintettel. A miniszterek, bírák tehát döntésükkel nevezetes közjogi árok elé állítják majd a magyarállamot. Kérdés: át tud-e majd ugrni rajta.

Vármegyénk és közelvidéke.

Gyatra a közbiztonság Nádudvaron. A napokban éjfél 12 óra után három fekete képű egyén belopódzott Sz. tanító udvarába és arra gondolva, hogy a házbeliék távol vannak, bangos beszélgetés mellett az ajtó felfeszítéséhez fogtak. De mikor látták, hogy az ajtó nem engedelmekedik nekik az ablak egyik külső szárnyát felfeszíteni, azonban a zajra felebredt a mély álmomba merült tanító gyertyát gyújtott, mire a rablóhad elmenekült azzal a fenyegetéssel, hogy holnap este újból meglátogatják. Csak hogy a rá következő éjjel Boldizsár Zsigmondot tisztelték meg látogatással. Itt 40—50 koronát érő szénaboglyát felborítottak és tele szórták vele a nagy udvar minden zeg-zugját. Az udvar nagy kapuját kiemelték sarkából óvatosan, minden zörgés nélkül s így a kapu csikorgása nem ébresztette föl a házbeliéket. Azután az udvarban talált gazdasági eszközöket felszedték s a magukkal hozott szekerre tették és eltűntek nyomtalanul.

Felakasztotta magát a börtönbén. Cs. Szabó Sándor közismert betörő és 15 évi fegyházat ült gyilkos, hamis pénzek gyártása miatt a szoboszlói járásbíróóság börtönébe került, ahol a napokban a déli órákban börtönében az ajtófelre felakasztotta magát. A börtönőr azonban idejekorán észrevette és levágta.

Alaptalan gyanúsítás. A debreczeni városi közkórház ügyeit annak idején keményen szellőztették a lapok. Ebből az ügyből kifolyólag Teleki Gábor tetéleni lakos is kapott névtelen levelet, amelynek írója elmondta neki, hogy a Teleki Gáborné holttestét, a kit súlyos bajával a debreczeni közkórházban kezelték s aki a múlt év december 20-án a kórházban meghalt, a kórházi orvosok kicserélték. Teleki Gábor a levéllel a tetéleni elöljáróságnál jelentkezett, amelynek segítségével Rásó Gyula alispán elrendelte a december 22-én Tetélenen eltemetett Teleki Gáborné sirjának felbontását és hullája személyazonosságának megállapítását. A hatóság részéről ápril. 25-én megjelentek: Nábráczky István főszolgabíró és dr. Téchy József járásorvos. A sir és koporsó felbontására összegyűlt a tetéleni lakosság apraja-nagyja. A nehéz, lezárt érczkoporsó felbontatván, a megjelent ható-

sági személyek és orvosok, valamint az özvegyen maradt férj és családja egyhangulag konstatálták, hogy a sirban nyugovó Teleki Gábornéval ugyanazonos személy. Telekiné holtteste a légnautás koporsóban csodálatosan épen maradt. Nem volt rajta semmi változás. A gyanúsítás tehát alaptalannak bizonyult.

Biharországban forrong a nép.

Az oláhság véres aratására készül.

Az élesdi véres nap óta az egész Bihar megye lázban van. A rend fenekestől felfordult és ott, ahol eddig a községi jegyző csendes szelid szóval tudta kormányozni a népet, ma a katonai karhatalom is csekélynek bizonyul. A kevés igényű biharmegyei biharmegyei oláhság földet követel, megtagadja az adófizetést és a községi életet szociális alapon akarja berendezni. Es olyan elvakult dühvel követeli a maga jogait, hogy minden pillanatban lázadásra kész.

Kocsuba környékén Liga János oláh tanító a szociális mozgalmak vezére. A dászkál a szó teljes értelmében lázítja a környék népet. Liga János már szociális államfőnek látja magát. Pecsétet csináltatott s pecsétes irásokkal utasítgatja a népet egyre is másra is. Közben hatosokat szed szociális párt ezélokra, a melyet azonban valószínűleg maga vág zsebre. A felbőszített oláhsággal állandó kontaktust tart fenn s ezek csak az első jelre várnak és megtagadják a vagyonos osztályt. A nagyváradi ügyész-éghhez érkezett jelentés szerint lángban áll az Ermellék is. Itt az aratósztrájk ügyét készítik elő nagy buzgósággal. A földbirtokosok egymásután kapják a fenyegető leveleket, a melyekben ilyen dolgok foglaltatnak:

Nem lesz idei termés. A szociális-ták felgyújtják azt még a lábán. Vigyázzanak az urak, véres aratás lesz.

Az ilyen levelet kapott természetesen megdöbbenve tünődik a jövendő felett. Ugy látszik, baj lesz mégis, mondogatják a gazdák. Szuronyok között fogunk aratni.

Belényesujlak, Sonkolyos, Remete környékét titokzatos izgatók járják be. A hatóság bármint akarja, nem tudja őket elfogni. Ezek az élesdi vérfürdő miatt hívják fel boszura az elvtársakat. Nem szabad engedni — hirdetik — hogy az urak legyilkoltassák a népet. Élesdet meg kell boszulni, ez a jelszó. A belényesi főszolgabírósnak erős a gyanuja, hogy ezek a szociális agitátorok Budapestről kerültek a vidékre, de Komán György aradmegyei szociálistán kívül más izgatót nem tudtak elfogni.

Mi az ujság?

Sziven szurta az apját. Makád községben, Maróthi Gábor 18 éves legény összeszólalkozott édes atyjával Maróthi Jánossal. Szenvedélyes szavak váltása után a fiu sziven szurta az atyját. Az öreg nyomban meg is halt. A bűnös fiu önként jelentkezett a csendőrségen.

A nyomor öngyilkosai. Piros május elsejének hajnalába Budapesten kettős öngyilkosság demonstrált a szociálisták igaza mellett. A nyomornak két áldozata: Horváth Antal pinczér és a felesége. A kik laktak és nélkülöztek a Sas-u. 24. sz. ház III. emeletén, a 7. számú lakásnak nevezett menedékhelyen. A rendőrség tegnap délelőtt vette ki a szerencsétlenek kezéből a revolvert, a melyből jutott mindegyiknek egy-egy. A két tetemet piros vértócsából emelték ki, hogy a rendőrség gyász szekeren eldöcögje velük a morgueba. Horváth Antal pin-

ezér régtől ödögött hely nélkül. Feleségét sokáig gyötörte betegség és bár munka után látott ő is, éppoly szerencsétlen volt, mint a minő a férje. Nem tudott munkát kapni. Egy hét előtt már érett volt elhatározásuk az öngyilkosságra és a házbéliek előtt sokszor tettek vallomást életuntségéről. Hogy most vált valósággá elhatározásuk, azt bizonyítja, hogy az éhség mellett rettegtek a házbéltől, amely hajléktalanokká tette volna őket. Este még kint járhattak. Talán segedelem után néztek, talán rokont vagy ismerőst kerestek, a kik a házbér gyötrelmétől megválták őket. Ugy látszik, meddő maradt a kísérletük. Tegnap délelőtt, amikor a lakatos ajtót nyitott, már életükkel váltották meg a nyomoruságot, a házbért és minden szenvedést. Azt hiszik, hogy a férj vezényszavára: „egy, kettő, három!” egy időben sűtötték el halántékukhoz emelt fegyvert.

A Haas-palota erkélye leszakadt. Budapesten a Haas-palota hatméter hosszú erkélye leszakadt; de a csodás véletlen megóvta a Gizella-tér ezen részén járókelők életét. Egy szemtanú, aki a Haas-palotában lakik és az eset alkalmából épp kinézett az ablakon, a következőképp mondta el a balesetet:

— Kilencz órára egy barátnőm ígérte, hogy eljön értem és megvár a házunk előtt. Én pont kilenczkor kihajoltam a második emeleti ablakomból, de alig néztem ki né hány percig, egyszerre egy óriási fekete tömeg zuhant le előttem, ágyudörgés robajjal. Először azt hittem, hogy öngyilkos lett valaki, de jobban kihajoltam és láttam, hogy a párkánynak egy része zuhant le. Ugy emlékszem, a baleset alkalmával négy alakot láttam a ház előtti járdán. Egy öreg urat, aki elájult és töle néhány lépésre egy hölgyet és egy elegáns gavallért, hogy ezekre milyen hatással volt a robaj, arra már nem emlékszem. Annyit biztosan tudok, hogy a sarki hordár észre sem vette az egész dolgot. Tovább állt, fordult a sarkon, ki sem vette a pipát a szájából.

Elfogott rablógyilkos.

Áldozata holttestét az árokba dobta.

Berza Mihály cigándi (Borsodmegyei) lakos a múlt vasárnap marhákat hajtott a mezőkövesdi vásárra, hol azokat jó pénzért el is adták. A vásáron megismerkedett Berza Kohánkával, aki marhahajcsárnak adván ki magát, segítette Berzának a jószágok eladásánál. A vásár után Kohánka megkérte Berzát, hogy vigye őt el a kocsiján legalább Czigándig, onnan majd gyalog megy tovább. Berza szívesen tett eleget a kérésének és estefelé elindultak a vásárról.

Az idő azonban rájuk esteledett, mielőtt Czigándot elértek volna és ezt a kedvező alkalmat Kohánka arra használta fel, hogy Berzát a kocsiban hátulról orozva lezurta és azután kirabolta. A rablás után a gyilkos a halottat az árokba dobta, a lovakkal megfordult és elhajtott más irányban.

Reggel ért a gyilkos az elrabolt kocsival és lovakkal Tárkány községbe, hol Palotai István kocsmáros udvarába hajtotta be, hogy a lovakat megétesse. A kocsmáros, aki előtte való nap szintén a kövesdi vásáron volt, megismerte a lovakat és kérdőre vonta az embert, hogy kerültek ezek hozzá?

Kohánka neszét vette, hogy baj kerügeti, a kocsit és lovak hátrahagyásával el akart menekülni, de kocsmáros Kelle nevű legénye észrevette és lefogta Kohánkát, aki dulakodás közbe kirántotta kését s azzal oldalba szurta Kellét, akit szíven talált. Kohánka ezután az udvar kerítésén át akart elmenekülni, de éppen akkor érkezett meg a esendőri őrző, mely üldözőbe vette a gyilkost, akit hosszas hajszá után elfogtak.

Egyházi élet.

Gyűjtés a homokkerti imaházra.

Bujdosó András homokkerti lakos polgárlásunk is azon lelkes férfiak közé tartozik, aki kezébe vette a homokkerti református imaház ügyét. A Bujdosó András gyűjtésének szép eredményéről (224 korona 30 fillér készpénz és 86 korona 50 fillér kintlevő összeg) bemutatott gyűjtőívet, egyéb események összehozásá miatt, csak most közölhetjük:

Tóth István posta altiszt 5 kor., Pávai György 5 kor., Kovács Mihály 20 kor., Kovács Mihályné 5 kor., Balogh Istvánné városból 1 kor., özv. Pomor Jánosné 5 kor., Boros András 1 kor., Tóth Ferencz 20 fil., Pércsi József 20 fil., Kelemen Gábor 1 kor., M. J. 40 fil., Boldogh Gyula mézeskalácsos 2 kor., Pávai József 1 kor., Fejes József 1 kor., Kapusi István 2 kor., Sipos Gábor 2 kor., Deák Ferencz 2 kor., özv. Balázs Sándorné 10 kor., Bagdány Imréné 40 fil., Kiss Mihály 20 fil., Szilágyi Ferencz 20 fil., Szilágyi Gáborné 50 fil., Szita József 2 kor., Kiss László legátus 2 kor., id. Körösi János 1 kor., Veres László vasuti altiszt 1 kor., Kovács János posta altiszt 1 kor., MAYER Antalné urnő 2 kor., Szász István 1 kor., Faragó István 40 fil., id. Szilágyi János 1 kor., Kiss Lajos 2 kor., özv. Szabó Péterné 1 kor., Szabó Gábor lakatos segéd 3 kor., Ecsedi József fuvaros 1 kor. 20 fil., Kiss József kőműves 2 kor., özv. Hiripi Gáborné 4 kor., Szatmári Mihály 50 fil., Pajtás István cipész 2 kor., Barna Gábor 40 fil., Jeszko Mihály és neje 10 kor., Nagy Imre postás 10 kor., id. Kovács János 2 kor., Adámcsik Sándor dohánygyári altiszt 1 kor., Velker János 1 kor., Mihályfi Ferencz nyugalmazott tiszt 5 kor., Udvarhelyi Lajos 1 kor., özv. Kübekher Dávidné 40 fil., Polgály Károlyné 2 kor., Szina Sándor postás 4 kor., Ujvári József postás 5 kor., Nagy Sándor vasuti nyugdíjazott 3 kor., Szatmári Lászlóné 2 kor., Fábian Péter 2 kor., Nagy István 2 kor., Nánási Mihály nyug. kocsimester 10 kor., Keresztesi Mihály vasuti altiszt 5 kor., id. Pesti János szatócs 1 kor., özv. Erdélyi Györgyné 40 fil., Erdélyi Péter 60 fil., özv. Bancsi Bálintné 30 fil., Sági István csizmadia mester 1 kor., Sinai Sándor 1 kor., N. N. 1 kor., Nyilas Mihály 2 kor., Berger Jenő joghallgató 10 kor., Szabó József vasuti hordár 2 kor., Kovács József 1 kdr., Lajos Gábor vasuti kalauz 1 kor., Sipos András 1 kor., Kapusi János vasuti altiszt 3 kor., Gáspár Lászlóné 2 kor., Nagy Sándor 1 kor., Tomega János nyugdíjas szolga 1 kor., Angyalati Antalné 2 kor., Gyenes József 40 fil., Kohn József takereskedő 1 kor., Szepesi Pál vasuti raktárnok 10 kor., Csukás Lajos 1 kor., ifj. Deák Ferencz 30 fil., Csomós János 1 kor., Kövér Gyula 1 kor., Kovács Ferencz 2 kor., Pongor Ambrus 2 kor., Szilágyi József csizmadia mester 40 fil., N. N. 40 fil.

(Folytatjuk.)

Társas-élet.

(Egy pulyka, egy lud, egy csirke 20—20 fillér. — Tisza István és Ugron Gábor.)

Mig nálunk és legtöbb helyen, ahol nincsenek élelmiszer-kivitelre berendezkedve, nagymérvű drágulást okozott a váratlanul kitört vasuti sztrájk, addig Szabadkán az elszállításra kész, de a vonatközlekedés megszűnése következtében el nem szállítható élelmi cikkeket poton áron vették meg a háziasszonyok. Szabadkáról nap-nap mellett óriási mennyiségben szállítják el Bécsbe, Budapestre a szárnyas állatokat, kopaszított állapotban, úgy, hogy az visszatérhető nem volt. Így kényszerreladásra került minden és 20 fillérért a legkövőbb libát, réczét, tyu

kot, pulykát vásárolhatta mindenki, aki hozzájutott. Voltak tehát az országban, akiknek tényleges hasznót hozott a vasutasok sztrájkja és ezek a szabadkai háziasszonyok, akik hasonló árumérséklettel vásárolták a zöldséget is, mely szintén nagy mennyiségben kerül Szabadkáról a fővárosba.

Nem Tisza István gróf, a miniszterelnökről és Ugron Gábor, legnagyobb ellenségéről van szó, hanem ifj. Tisza Istvánról és ifj. Ugron Gáborról. A két reményteljes ifju Lipeében végzi tanulmányait. A napokban történt, — így írja ifju Ugron Gábor atyjához intézett levelében, — hogy a rektornál a két ifju az index-aláírásnál találkozott. Először Ugron Gábor lépett a rektor elé és megnevezte magát:

— Ugron Gábor vagyok Budapestről.

Tisza István meglepődve hallotta a nagyon is ismerős nevet és azután magát mutatta be:

— Tisza István gróf vagyok Gesztről, Magyarországból.

A két ifju egy ideig farkasszemet nézett egymással, majd meggondolva a dolgot, egyik jobbra, a másik pedig balra távozott.

— Én nem mutatkozhattam be magam — írja Ugron Gábor levelében — Tisza István grófnak, mert én neveztem meg először magam és így neki lett volna kötelessége bemutatkoznia. Különbben ha édesatyám meg tud élni Budapestén Tisza István gróf nélkül, úgy én is meg tudok élni. Így írja ezt a S. és M. Zeitung.

UJDONSÁGOK.

— **Uj regényünk.** Lapunk hétfői számában befejeztük *Petrus Jenő* dolgozó társunk a „Végzetes tréfa” című elbeszélését, amelynek debreczeni vonatkozásai széles körben keltettek érdeklődést. Lapunk holnapi számában rendkívül érdekesítő, amerikai bűnügyi regény közlését kezdjük meg. A regény címe:

„Ki hát a gyilkos?”

Uj regényünket az amerikai eredeti után lapunk egyik ismert nevű munkatársa fordította magyarra.

Hogy kell kezelni a telefont?

Tájékoztatóul a közönség figyelmébe.

Ma már ezren és ezren használják a telefont Debreczenben is. Nem igen találni nagyobb hivatalt, irodát, üzletet, a melyekbe a telefon be nem volna vezetve, sőt a magánosok is mindjobban karolják fel Edison-csodás találmányát, mely lehetővé teszi nagy távolságból az egymással való beszélgetést. A debreczeni telefon hálózatnak a jelentősége még inkább emelkedett azzal, hogy bizonyos szerénydíj lefizetése után még Budapestre is beszélhetünk, bármely más városban a vidéken, a hová be van vezetve az állami telefonhálózat. Azért üzlet emberekre, hivatalokra elszámolhatatlanok a telefon előnyei.

Nem érdektelen, sőt szükséges tudni a telefont igénybevevő közönségnek, hogy mi csoda jelekadásával és figyelembevétele mellett kell kezelni a telefonon való érintkezést; mert a telefonkezelésének nem ösmerése miatt gyakoriak a zavarok. Mi azért 9 pont alá foglalva itt közöljük a legszükségesebb tudnivalókat:

1. A központot csengetéssel kell felhívni és csengetés után, a központ visszacsengetésének bevétele nélkül a mozgóhorog levő kagylót a fülhöz kell emelni s ott tartani, míg a központi hivatal központjelző jelszóval jelentkeznek.

2. Az **összeköttetést** az előfizető neve elé irt számmal kell kérni, a kapcsolási számot még a központ felhívása előtt kikeresni.

3. A kért számnak már csengetni nem kell, mert a felhívást a központ teljesíti.

4. A csengetéssel felhívott fél vissza ne csengessen, hanem a hallókagylót a fülhöz emelve „halló ki beszél” bemozdással jelentkezzen.

5. Beszélgetés közben nem szabad csengetni, mert azt a központ a beszélgetés befejeztének (lecsengetésnek) veszi s az összeköttetést megszakítja.

6. A beszélgetés **befejezését** csengéssel (lecsengetés) kell jelezni.

7. Beszélgetés befejeztével a hallókagylót a mozgóhorogra kell akasztani.

8. A X el jelölt nyári állomás v. i. től x 31 ig nyitva.

9. **Zivataros időben a távbeszélő használata nem ajánlatos.**

Lipcey Ádám és Kohn Mór.

Lakik Szentesen egy öreg zsidó ember, aki nemcsak bensőleg szintizta magyar, hanem arczára és ruházatára is. A fehérhajú vállas bácsi mindig zsinóros magyar ruhát visel és az öreg ur gyakran bejár Szegedre, különösen pénteki napokon, amikor friss halat kaphat, amelyet azután borba fűrészt. Ilyenkor el-elmulat hajnalig és muzikaszó mellett vonul ki a vonathoz.

Nemrégén lent járt Szegeden Lipcey Ádám az író, aki estére abba a halászcserdába vetődött be, amelyben a magyar-izraelita mulatott, Mulatott ám, de olyan szépen, hogy Lipcey a megrendelt borhoz nem is nyult egy ideig, hanem csak azt nézte, hogyan vigad ez az ismeretlen magyar. Hallgatta a sok évtizedes nótákat, amelyeket már csak kevesen ismernek. Azután tánczra kerekedett az öreg és járta, amíg bele nem fáradt. Akkor leült. Lipcey nem tudta levenni a tekintetét róla. Meg is kérdezte a korcsmárostól:

— Ki ez az ur?

— Biz' én nem tudom, tekintetes uram.

— Hej, de gyönyörűen mulat.

A pesti író nem tudta megállani, hogy oda ne lépjen és meg ne tudakolja, hogy kicsoda és honnét jött?

— Hát az urat hogy hívják? — kérdezte a mulató ember.

— Én Lipcey Ádám író vagyok, Budapestről.

Emez pedig ezt mondta:

— Én pedig Kohn Mór vagyok, Szentestről.

— **Dégenfeld gróf hazajött.** A tiszántuli ev. ref. egyházkerület odaadó buzgalma főgondnoka, gróf *Dégenfeld József* az esti gyorsvonattal váratlanul érkezett haza másfél hónapi távollét

után Debreczenbe. A gróft az amerikai ut nem viselte meg csöppet sem, friss egészségben érkezett haza. Jöveteléről nagyon kevesen tudtak, csak néhány bizalmas barátját értesítette előre. *Dégenfeld* gróf a tiszántuli ev. ref. egyházkerület gyűlésén fog beszámolni amerikai küldetésének eredményeiről.

— **Pénzügyi palota.** A város közigazgatási bizottsága, amint már jeleztük, *Szilágyi Imre* ügyvéd indítványára elhatározta, hogy felterjesztést intéz a pénzügyminiszterhez, hogy Debreczenben pénzügyi palotát létesítsen, ahol egyesíthetők lennének az eddig szétszórt hivatalok, ugymint a pénzügyigazgatóság, adóhivatal, pénzügyőri biztosság, fővármihatali és dohány elárusítási raktár. A feliratot, amelyben terjedelmesen indokolja a közigazgatási bizottság a pénzügyi palota építésének szükségességét, már felküldötték a pénzügyminiszternek és erős a remény, hogy ha az idén nem is, de a jövő tavaszra már épülni fog Debreczen ezen újabb középülete.

— **Az ácsmesterek gyűlése.** A debreczeni ácsmesterek vasárnap délután 6 órakor tartottak újabb értekezletet *Bisotka Gábor* elnökle alatt az ipartestület kis tanácstermében. Az értekezleten csaknem mindnyájan megjelentek és kimondták, hogy ők csakis az építető féltől vállalnak munkát, de építészteől, kőműves mestertől nem fogadnak el alvállalatot.

— **Jogügyi bizottsági ülés.** A város jogügyi bizottsága május 8, 9. és 10-én délután 3 órakor tartja üléseit.

— **Küldöttség Thaly Kálmánál.** Hétfőn délután utazott fel Budapestre a küldöttség, mely dr. *Thaly Kálmán*nak átadja a diszpolgári oklevelet. A küldöttségben részt vesznek: *Kovács József* polgármester, *Vecsey Imre* főjegyző, *Szabó Kálmán* tanácsos, *Aczél Géza* főmérnök, *Roncsik Lajos* főssámvevő, dr. *Fejér Ferencz*, dr. *Kemény Mór*, *Dobieczy Sándor*, *Bekény Péter* és *Dávidházy Kálmán* a diszoklevél készítője. A küldöttség ma, keeden fog tisztelegni az öreg kurucznál.

— **Helyi vasut a V. H. O. Ss. javára.** A debreczeni "helyi vasut r. t. a vidéki hírlapírók orsz. segélyalapja javára" úgy a múlt évben, mint a most folyóban 50—50 koronát adományozott. Szávay alnök a kezeihez juttatott 100 koronát nyomban elküldte a szegedi központi pénztárnak, e helyen pedig a vidéki újságírók hálás köszönetét tolmácsolja a humánus gondokozásu vállalat igazgatóságának.

— **Választók névjegyzéke.** A debreczeni három választókerület névjegyzékének összeállításával teljesen elkészültek már az összeíró küldöttségek. A névjegyzékeket május 5-én közszemlére teszik. A választópolgárok a saját érdekökben cselekszenek, ha beletekintenek a névjegyzékekbe, mert igen sok változás történt azokban.

— **A kuglizó társaság ünnepe.** Pásztor Gyulától a „Kuglizó társaság” elnökétől a következő értesítést vettük: „Tisztelettel értesítem a „Kuglizó társaság” igen tisztelt tagjait, hogy a kereskedő ifjak tár-

sulata elnöksége átirata értelmében a Csanakház kerthelyiségében levő fedett tekepálya átengedtetett. Ünnepléses megnyitás folyó hó 4-én az az szerdán délután 1/26 órakor lesz, mely alkalommal vendégek szívesen láttatnak. Egyidejűleg tudatom, hogy a tekepálya ünnep és vasárnap kivételével naponta d. u. 5 órától a tagok rendelkezésére áll.

— **Elhunyt táblabíró.** Vasárnap hunyt el Debreczenben szárazberki *Nagy Károly* nyugalmazott táblabíró. Nővére, özvegy *Kalotay Zsigmondné* és unokahugai gyászolják. Ma délután 3 órakor fogják temetni a Miklós utca 49. sz. a. gyászháztól a Hatvan-utcai temetőbe.

— **Hamis tizfilléres.** Az utóbbi időben temérdek hamis tizfilléres került forgalomba Debreczenben. Otromba utánzatok pedig, ólomból készültek és az első pillanatra felismerhetők. Sajnos, az emberek váltópénz gyanánt forgatják és kevés van, aki úgy, mint *Zombor István*, följelentést tenne.

— **Május elsején fürdött.** Vasárnap délután vigan dalladzott a barátaival a csónakázó tavon *Székely Sándor* kereskedelmi alkalmazott. Széles jókedvében felállt a csónak orrára és úgy himbálta azt. A parton kis leánykák énekeltek:

Kis kácsa fürdik fekete tóba,
Anyjához készül Lengyelországba.
Aranyos a háta, ezüstös a farka,
Fordulj ki, fordulj ki . . .

Ekkor nagyot billent a csónak és *Székely Sándor* fordult ki fejfel a sekély vizü tóba, amelynek a vize a fölkevert piszoktól egyszerre megfeketedett. A jéghideg fürdőből ordítva igyekezett menekülni *Székely Sándor*, aki kétségbeesetten kapaszkodott a csónakba, úgy hogy majdnem felfordította azt is. A parton persze sokan összefutottak a ritka látványosságra, de amint partot ért és megrázta magát, ijedten menekült a fürdőző elől mindenki.

— **Meghaltak.** Zuber Gábor róm. kath. 27 éves segédlelkész, Vidovics Lenke ev. ref. 18 hónapos, Király Erzsébet ev. ref. 5 hónapos, Pércsi Lajos ev. ref. 1 hónapos, Krupa István róm. kath. 23 hónapos, Pap Gyula ev. ref. 18 hónapos, Szabó Márton ev. ref. 4 hónapos csecsemők, Kuk Sándor görög kath. 5 éves, Pócsi Mária ev. ref. 2 éves gyermekek, Verebei János ev. ref. 52 éves férfi szabó, Gyulai Sándorné Kereskes Emilia ev. ref. 52 éves, szárazberki *Nagy Károly* ev. ref. 68 éves nyug. táblabíró, Erdei Sándor ev. ref. 1 hónapos csecsemő.

— **Eljegyzés.** A debreczeni ügyvédi kar egyik fiatal tagja, dr. *Lukács Emil* ügyvéd eljegyezte dr. *Szende Adolf* nyirbátori orvos leányát, *Mariskát*.

— **Álakuló önképző kör.** A debreczeni kereskedőtanonciskola tanulói határozta el, hogy önképzőkört alakítsanak. A megalakulás előkészítésére mintegy 150 ifju vállalkozott, akik a Korona vendéglőben szombat este tartottak gyűlést.

— **Bejelentések a múlt hónapban.** A debreczeni rendőrszolgálati hivatalhoz április havában érkezett 245 ügydarab, kiadatott 41 cselédkönyv, 22 munkásigazolvány, 13 igazolási jegy, 23 ideiglenes cselédigazolvány. Bejelentési lap beérkezett 9765, lakásközlés adatott 11452 esetben. A központi kézbesítési osztályhoz 1597 közigazgatási és 1245 bírósági ügydarab érkezett.

MIHALOVITS J.
gyógyszertára a „Kigyóhoz”
DEBRECZEN, Főtér,
a városházzal szemben.

Ajánlja „**HARMAT CRÉME**” arczszépítő és bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcnak tündeséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja és felhívja. Kiváló eredménnyel használható arcz vörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb bőrtisztításhoz, valamint napégette és szélkifujta arcnál s kéznél. 1 tégely **Harmat créme** ára 1 kor. Hozzávaló **Harmat szappan** 1 db 70 **Harmat arczporát** [pouder], mely készítmény az arcnak üde, illér. — Ajánlja továbbá ifju szint kölcsönöz s nem rontja az arcbőrt. Kifűnő illata, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármely más hasonló készítménnyel. Jól tapad s igen jól fed. Kapható fehér, rózsás és krém színben. Próbadozozka **Harmat powder** ára 50 fillér. Nagyobb doboz 1 kor. és 2 kor. [4]

— **Hatósági értesítés.** A városi tanács elrendelte, hogy a VIII-ik állat-egészségügyi körzeti sertészárlat feloldásáig a sertésvásár a *baromvásártér*-ben (mázsa körüli területen) a rendes hétfői napokon tartassék meg.

— **Az adózók érdekében.** A városi adóügyosztálytól a következő sorokat vettük: Az 1904. évre szóló és megállapított III. oszt. kir. adóköteles felek, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adókiszámítási javaslatait feltüntető kivetési lajstromok 8 napi közszemlére f. é. május hó 1-től bezárólag május hó 8-áig a városi adókövető hivatalban az 1883. év. XLIV-ik t. cz. 16. paragrafusában értelmében kitéve vannak; mihez képest az adózók figyelmeztetnek, hogy a kivetési lajstromokat tekintsek meg és ha a kivetés ellen alapos kifogásuk van felszólalásukat a jelzett 8 nap alatt a kir. pénzügyigazgatóságnál írásban nyújtják be, utóbb az adókövető bizottságnál szóval terjeszthetik elő.

— **Az elmúlt hó népesedése.** A: elmúlt hóban a helybeli állami anyakönyvi hivatalban összesen 226 születést s ezzel szemben összesen 187 halálozást jelentettek be. A természetes szaporodás tehát 39 volt. Házasság összesen 38 kötött.

— **Kóczé Antal hangversenye** a Bika szálloda disztermében, a mely ápril. 21-ére volt kitűzve s akkor a vasúti strájk miatt elmaradt e hó 4-én, szerdán este fél 8 órakor lesz megtartva. A műsor következő számokból áll. 1. Kurucz nóták. 2. Bika kesergő. 3. Moszkvai emlék. 4. Repülj fecském. 5. Rózsavölgy kesergő. 6. Rákóczi keserjőennek folytatván a Rákóczi induló. Kóczé Antalt, aki a külföldön is világhírnévet szerzett, nem szükséges különösen ajánlani a magyar zene barátainak.

— **Tiltott visszatérés.** A rendőrség hiába tiltotta ki *Márton Lidi* hajduszoboszlói hölgyet, 2 gyermek anyját, csak visszatért megint. De vesztére, mert elfogták nyomában, mielőtt kedvére kikacsinhatta volna magát.

— **Nem sikerült a mozgósítás.** A vasutasok mozgósításáról érdekes és figyelemreméltó dolgokat írnak nekünk. Eszerint a mozgósítás éppen nem sikerült és ha időközben a sztrájk meg nem szűnik, nem is segített volna a kormányon. Először is rengeteg baj volt a behívók kézbesítésénél részben a közlekedés szünetelése, részben a vasutasok elszórtasága következtében, de ennél is nagyobb kellemetlenségeket okozott, hogy a fegyelem és az alárendeltség ellentétbe jött a szolgálat kívánalmaival. Igen sok helyen megtörtént például, hogy a közember mozdonyvezetőnek a fűtője őrmester volt, másutt pedig közember művezető szakaszvezető munkásokkal talicskázattatta a szemetet, szemet és egyebet. Miután pedig a szolgálat mindenképp előbbre való volt, megtörtént, hogy a közemberek parancsoltak, az altisztek pedig engedelmessé váltak. Mert az őrmesteri rang még nem kvalifikál mozdonyvezetésre, a szakaszvezető lehet jó altiszt, de a művezető teendőit nem tudja ellátni. Már pedig a vasutnál senkit sem használhatnak, aki jól kivágja a lábát, ellenben — esetleg —

megbecsülik a jó vasutast. Egy helyen például egy tényleges állománybeli tiszt megütközött azon, hogy egy alacsonyabbrangu tiszt felebbvalójának parancsokat adott, mert ebben a fegyelem teljes megbontását látta. Nagyon tanulságos volna, ha ennek a mozgósításnak a lefolyásáról beszámolnának. Legalább azok is tanulnának, akik ma még csak dicsekszenek.

— **Jótékonyozó estély.** Beküldték a következő sorokat: A „Jó barátok“ asztaltársasága által f. hó 7-én a Dreher söresarnok helyiségében rendezendő estély iránt városszerte élénk érdeklődés mutatkozik. Az estély egyik legkiemelkedőbb száma lesz a Szenes Jenő hegedű szólója, kinek művészi játékáról előkelő szaktekintélyek a legelismertebben nyilatkoztak. Az estélyre a meghívók már szétküldtek, ha azonban valaki tévedésből nem kapott volna és erra igényt tart, forduljon ez iránt az asztaltársaság elnökéhez Adler Henrikhez (László Albert és Tsa czégnél), akihez az esetleges szíves adományok is küldendők. Ezen asztaltársaság tagjai f. hó 4-én este 9 órakor gyűlést tartanak a Dreher söresarnok külön helyiségeiben.

— **Felakasztotta magát.** Vasárnap délután *Fazekas Istvánné Nagy Teréz* 46 éves asszony a Teleki-utca 58. szám alatti lakásán a létrára felakasztotta magát. Mire észrevették már elszállt belőle a lélek. A halál okának megállapítása után a hullát a férje felügyeletére bízta a rendőrség.

— **Elütötte a kerékpár.** A késos utcán *Varga Gábornét* elütötte valami ügyetlen kerékpáros. Szerencsére az asztalozásnak az ijedségen kívül komolyabb baja nem történt.

— **Oláh Géza** kir. bizottsági végrehajtó lakását és irodáját Miklós utczáról József kir. herceg-utca 22. szám alá helyezte át.

— **Gömöri Lipót** mai naptól kezdve átvette a Kossuth-szállodát, melyet teljesen versenyképes üzemre rendez be.

x **Olvasóink** figyelmébe ajánljuk a lapunk mai számában közölt Halmágyi-féle hirdetését.

x **Teljes tennis felszerelés,** tennis rakettek, labdák, hálók, valamint a legjobb minőségű football és fűleslabdák olcsón beszerezhetők *Mentze Henrik* ujdonságok áruházában Piacz- és Szent-Anna ut sarkán. Rakett hurozása és javítása elvállaltatik.

Az orfeumok ellen.

Nemrégiben történt, hogy a belügyminiszter rendelkezést bocsátott ki, amelyben az orfeumok könnyűvérti istennőinek erkölcsseit igyekszik szigorú korlátok közé szorítani. A pécsi rendőrség még ennél is többet tett, kijelentette, hogy semmiféle orfeumnak nem ad többé a városban játszási engedélyt. E kijelentését ma már igazolta is: visszautasította az egyik orfeum-direktor kérvényét, ki a jövő héten akart bevonulni Pécsre truppjával.

Mi éppenséggel nem az orfeumok erkölcsi piszka ellen küzdünk, — írja a Pécsi Napló ezen alkalomból. Az erkölcsöket maguk az orfeumi előadások úgy sem veszélyeztetik. Már csak azért sem, mert hiszen a program estéről-estére rendőri felügyelet mellett játszódik le. Egy kurta szoknya, egy mélyebb dekoltázs senkit sem bolondít meg. A gázlámpák fényében fürdő brettli-csillagok meztelen vállai még aligha vakítottak elvalakit. Szintugy nem pirul el a közönség némi kétértelmű szójátéktól sem.

Nem is volnánk ellenségei az orfeumoknak, ha az előadások végeztével sötétség borulna az orfeumra és bezárnák a lenge öltözetű muzsa csarnokának ajtajait. De a vidékre vetődő orfeumok egzisztenciáját a „balekfogás“ biztosítja csak. A művésznők kénytelenek az orfeumi kávéházban ott maradni egész hajnalig, hogy az esetleg ott levő vendégeket szórakoztassák. Lehetőleg pezsgőzés közepette. Erre szerződésileg kötelezve vannak, jöllehet az orfeum hölgyeinek eme szereplése egy általán nem szolgál magasabb művészi intencziókat, de kizárólag a „balekfogásra“ alkalmas.

Az artistanők ilyenformán való felhasználása erkölcselen és nem emberi. Mert lesüllyeszti őket ama teremtmények sorába, akik testüket bocsátják áruba. S ha van, amit féltünk, úgy egyedül a fiatalság miatt aggódunk, a melynek akarata, gondolkodása gyorsan félrebillen és számtalan szomorú dráma csiráit megtalálhatjuk az orfeum-csillagok pezsgő-párás mulatozásának vad mámorában. Ezért kívánatos lenne, hogy Debreczen városa is kövesse Pécs példáját.

TAVIRATOK.

Az orosz-japán háború.

Londonból táviratozzák, hogy a japánok vasárnap ismét nagy csapatokban keltek át a Jalu folyón a tüzéség védelme alatt. Hajnalban kezdődött az átvonulás. A japánok fél hétkor elhallgattatták az orosz ütegeket 4 mértföldnyi távolságról. A japán katonák derékig jártak a vízbe.

Irtózatossá vált a harc, amelynek vége az lett, hogy a japánok az oroszokat szétverték, sőt több ágyujokat is elfoglaltak, a melyeket a menekülő ellenség hátrahagyott. A veszteség mindkét részen jelentékeny.

Tokióból jelentik, hogy a Maya naszád kapitánya ágyuharcot folytatott az oroszokkal és pedig sikerrel. Ankong lángokban áll. Az oroszok elmenekültek.

Kisiklott vonat.

Kaposvárról táviratozzák, hogy a gyekényesi vonat a váltónál kisiklott. Több kocsi összetört, de az utasok közül senki meg nem sérült. A kisiklás miatt a vonat 5 és fél órát késett.

Király-fogadtatás.

Az esti vonattal érkezett Bpestre a király. Az állomáson *Halmos János* polgármester üdvözölte. Tisza István miniszterelnök és számos előkelőség jelent meg a fogadtatáson. A király többeket megszólítással tüntetett ki.

Elütött gépkocsi.

Párisból nagy automobil-szerencsétlenség hírére táviratozzák. A heseli vonalon a vasut elgázolt egy automobil, amelyen hatan ültek. Valamennyien meghaltak. Két férfi, két nő és két gyermek esett áldozatul a szerencsétlenségnek, amelynek oka a kocsi-vezető volt, mert a vonatot meg akarta előzni.

Színház.

A segédtanár.

(Dreyer Miksa színműve. Első előadása a debreczeni városi színházban 1904. május 2-án.)

A friss erővel támadó, új eszméktől duzzadó ifjú német dráma írodafomnak egymásután két ujonnan feltűnt íróját ismertette meg közönségünkkel a társulat.

Nemrégiben a Bayerlein „Takarodó”-jával egy kitűnő színpadismerettel fölépített és keserű igazságokkal terhes katonadrámát, a tegnapi darabban pedig nem kevésbé keserű, de csöndes, szürke polgári drámát mutattak be színészeink.

Csöndes, egyszerű emberek mindennapi története ez. Nincs benne lárma, még csak egy árva pisztoly sem durran el s mégis a maga csöndességében lélekzáróbb minden löporszagos tragédiánál. Megrendítőbb, megázóbb — mert igaz.

Ez az a tragédia, ami mindennap ismétlődik. A szürke hétköznapi drámája ez. Úntató annak, aki görögtűzet, vagy trikót vár a színpadtól, érdekesítő annak, aki az élet tükrét keresi ott.

Már a hőse is jelképezi a szürke igénytelenséget. Egy segédtanár sem több, sem kevesebb. Hát azzal is történhetik olyan dolgok, amit színpadra lehet hozni? Igenis történhetik, csak olyan szemre legyen hozzá a drámaírónak, mint a Dreyeré, aki nem hiába egyik elismert vezére a legifjabb német irodalomnak.

Ez a fiatal segédtanár, Heytman (Palágyi) a fanatikus, a meggyőződésért tűrni, szenvedni tudó embernek fájából való, abból a fájából, mely a köröket és a martirokát adja. Kicsinyes viszonyok közt él, a tragédiája is kicsinyesnek látszik, holott az a lelki kivívódás, amin átraegy a meggyőződésért, lényegében egyértékű a világmegváltók lelki harczaival.

Tudományos meggyőződését hirdetni akarja az iskolában is. Ezért ellentétbe jut az igazgatójával Sebestyén az egyházi fal-többségével, mely veszedelmet lát a fiatal tudós tanításaiban, mert az ő természetem.

Visszaakarják vonatni vele tanításait előbb szép szóval, azután fenyegetésekkel. jegyesét (Menszáros) is fölhasználják arra, hogy meggyőződésében megtántorítsák. Minden hiába. Ő tántoríthatatlan, a meggyőződésétől sem szép szóért sem fenyegetésért el nem áll. Olyan jellem, aki ha nagy időkben él, habozás nélkül lép a máglyára hitéért s a neve akkor Husz János, vagy Savanarola. De ő csak segédtanár. A büntetése az, hogy elcsapják. El kell hagynia jegyesét, el megszokott körét, el a tanítványait. Egyéniség akart lenni, de eltiporja az államrend. Vagy mondjuk: rajongó idealista, ne elgázolja a mindennapiság, mely nem szereti látni a magánál különbet.

Egyenlőség a törvény előtt. A büntetése az, hogy elcsapják. El kell hagynia jegyesét, el megszokott körét, el a tanítványait. Egyéniség akart lenni, de eltiporja az államrend. Vagy mondjuk: rajongó idealista, ne elgázolja a mindennapiság, mely nem szereti látni a magánál különbet.

Ennyiben ez a darab teljesen befejezett, szomorú tragédia. Ami aztán a darab többi részeit illeti, az tisztán német viszonyokat érint. Azok az alakok, akik ott mozognak a színpadon, a stréberkedő, igazgatója kegyet leső tanár, azután a pedáns paragrafusragó, a rideg, felsőbbbsége akaratához mindenkor simuló igazgató és a többi mellékalakja a darabnak, valamint visszafogó, amiket pellengérez, ha talán fölálhatók nálunk is, mégis egészében meglehetősen idegenek.

Valószínűleg ez, aztán meg a szervezések teljes tárgyilagossága, mely az életet teljesen olyanak mutatja be a színpadon, amilyennek maga közül látja, továbbá, hogy a darab ügyes fölépítésével, az ugynevezett hatásos jelenetekkel meg éppen nem tördök, lehetett az oka, hogy a közönséget hiedelgen hagyta. Pedig aki szeret és tud gondolkodni, annak a lelke mélyen sok megmaradhatott a Dreyer célzataiból.

Színészeink buzgón játszottak. Palágyi játszotta a főszerepet sok melegséggel, az ő ismert hatásos egyszerűségével. A tegnapi estén először lépett föl együtt ifjú nejevel, Menszáros Margittal, amit a mi jó közönségünk arra használt föl, hogy az ifjú pár mellett hosszán, melegen tüntessen és virággal halmozza el ezt a két őszintén megszeretett kedves művészt.

Jeszenskyné, Ebergényiné, Pataki, Sebestyén, Krémer, Szilágyi kisebb nagyobb szerepekben jeleskedtek. Faragó kitűnő epizód alakot adott egy ideges, morózus tanárban. Érdekes, tartalmas s egy kis tulzást leszámítva élethű alakot mutatott be, mint mindig, mikor a szerepét komolyan veszi. Dicséretet érdemel Csontos is feszitlen játékáért.

(— s c.)

Szozer Ilona Debreczenben. Szozer Ilona, a színtársulat vendégművésznője tegnap délután Debreczenbe érkezett. Föllépteire vonatkozólag a következő híradást adta ki a színházi iroda:

„Kedden kezd meg Szozer Ilonka négy estére terjedő vendég szereplését. Első fellépéssel Offenbach 4 felvonásos operáját, a „Hoffmann meséi”-t választotta, melyben a hármas női főszerepet játsza, a többi szerepeket pedig Krémerné Lili, Havasy Szidi, Püspöky Rózsi, Karacs Imre, Mezei Andor, Krémer Jenő, Faragó Ödön, Szilágyi Aladár, Nagy János és Virágháty Lajos játsszák. Szerdán a „Bob herceg” kerül színpadra Szozer Ilonkával a czimszerepben. Szozer Ilonka vendégjátékai alatt az utalványjegyek nem lesznek érvényesek.”

Olvasóink rovata.

Csolnakázó egyesület, mint r. társaság.

A csolnakázó egyesület működését nagyobb és tágabb körű egyesületnek adja át. A régi egyesületnek mindég az volt a forró óhaja és célja, hogy a csolnakázó tömélle ártézi kutat, a tömélle bekerítését, szabályos parkirozást, uszodát, csolnakázót, propellert, télen korcsolyázót, a közlekedés könnyítésére két omnibusz menetet, befűtött gyalogjárdát, szóval a legmodernebb kivitelbe ezeket egy új társaság által létesíttesse.

Ezen üdvös eszmék kivitelére a mostani évet tartja legalkalmasabbnak, a menyében a régi egyesületnek a hinárt két év alatt sikerült az utolsó szálig eltüntetni. Sőt a régi egyesület már kész alapszabállyal akarta meglepni a legközelebb tartandó új értekezletet; de most hogy a régi egyesület új tagok gyűjtésén fáradozik, általánosan mindenfelé az a hangulat nyilvánul, hogy a csolnakázó tavat ne „egylet” karolja többé, hanem egy kisebb összeget 30—40 koronát befizető részvénytársaság. Felhívatnak mindazon urak és hölgyek, akik a csolnakázó tömélle és környékének ujjaalakulását óhajtják, esetleg tagjai is akarnak lenni: a kibocsátott iverket aláírni és az aláírással még most csak magokat arra kötelezni, hogy a legközelebb tartandó értekezleteken megjelenni sziveskedjenek.

Egyleti tag.

Törvénykezés.

Párbaj apa és fiu közt. A nagyívani határból származó Kucsora Demeter öreg juhász számadó volt a Hortobágyon. Együtt őrizte Pál nevű legény fiával a selymes szőrű birkákat. Egyszer az öreg, a kinek már némi vagyonszáma is volt, szakított az özvegyességgel és feleségül vette öreg bojtárjának szemre való leányát és tovább eldegéltek a hortobágyparti karámban apa, fiu és a fiatal feleség. Az öreg számadó egyszer éjnek idején a nyáj kerülésből hazatérve olyan körülmények között találta fiát a mostoha anyjával, amit a törvény szerint házasságtörésnek szoktak nevezni. Az öreg kihívta fiát a szabadba, juhász kampót adott a kezébe és aztán uri ember módjára elkezdtek párbajozni, a melynek a folytatása a debreczeni törvényszék előtt fejeződött be, a hol súlyos testi sértésért úgy az öreget, mint a fiát becsukták.

*] A budapesti csolnakázó egyesület szinte vagy 25 évig kínlódott a városligeti tóba a hinárral.

Férj és feleség jogviszonya. K. Gy. iparos keresetet adott be a közigazgatási hatósághoz, amelyben elpanaszolja, hogy fiatal felesége őt minden jogos ok nélkül elhagyta s végül kérte a hatóságot, hogy az asszonyt kényszerítse a hozzá való visszatérésre. A közigazgatási hatóság most a következő érdekes indokolással tagadta meg a férj kívánságát: „A férj és nő közötti jogviszonyok nálunk, rendes polgári törvénykönyv hiányában, még nincsenek általánosan szabályozva. Minden nő a magyar törvények szerint férjhezmenetele után nagykorúvá válik. Igaz ugyan, hogy a házastársak minden vallási és polgári házassági törvények szerint a házasságkötés által együttlakásra kötelezik magukat, de ezen együttlakási kötelezettségnek ma már egyéb jogi következménye nincs, mint az, hogy ennek nem teljesítése a másik házastársat hűtlen elhagyás miatt válpör indításra jogosítja. Hatóság tehát Magyarországon a házastársakat, illetőleg az egyiket a másikhoz való visszatérésre kényszer alkalmazása mellett nem szoríthatja.”

Egyenlőség a törvény előtt. A jog, törvény és igazság idejében élünk, hát a törvény előtt mindenki egyenlő. Ott nincs szegény ember, gazdag ember, ott nincs ur, nincs paraszt. Mindenki ember. Hanem azért vannak, akik ezt kétségbe vonják. Így esett a minap a pécsi törvényszéken. Amikor az elnök a hosszú tárgyalás folyamán 10 percze felfüggesztette a tárgyalást, a tanúk és vádlottak a folyosón rágyújtottak ki cigarettára, ki szivarra. A teremőr rájuk szólt: — Ne dohányozzanak, itt nem szabad. Erre előállt az egyik és kidüllesztve a mellét, öblös hangon így szólt: — Hát mik vagyunk mi? Nem emberek? A bírónak szabad dohányozni a szobájában és nekünk itt nem. A törvény előtt mindenki egyenlő.

Az irnok bünei. Már évek óta folytatta bűnös üzemeit Szatmári József, a derecskei járásbíró volt irnoka. Bélyegpénzeket sikkasztott el és hamis, már előbb is használt bélyegeket ragasztott az ügyiratokra. Most aztán rajtavesztett és a debreczeni kir. törvényszék (tegnap) fél évi börtönrre ítélte. Már csütörtök óta folyik Szatmári bűnügyének főtárgyalása, melynek során 32 bűneset bizonyult a sikkasztó irnokra. Az ítéletet tegnap reggel fél 10 órakor hirdette ki Olah Miklós dr. elnöklő bíró. A kir. törvényszék Szatmári Józsefet folytatlagos hivatali sikkasztás büntetésében találta bűnösnek és a btkv. 462. §-ába ütköző és a 463. §. szerint minősítendő büntett elkövetéséért hat hónapi börtönrre és 5 évi hivatalvesztésre ítélte. Ezenkívül a költségek megtérítésére és az államkincstár 72 korona 24 fillér kártérítésének megfizetésére. Az ítéletet úgy Horvát István alügyész, vádló, mint Kardos Samu dr. védő meglebebezték.

Nyílttér.
SZOLYVAI
ásványviz.

Elsőrendű szaktérítők vegyelmzése alapján lithion tartalmánál fogva kiváló hatású **köszvény-, vese-, hólyag bajoknál, ugyancsak gyomor-, torok-, tüdő-, égé-bántalmaknál.**
Eredeti tulajdonságát éveken át megtartja a palaezokban.
Vasmentes! Könnyen emészthető! Csiramentes!
Borral igen üdítő ital!
Kapható minden jobb fűszerüzletben és az **Uradaimi ásványvizek bérletességénél Szolyván (Bereg megye).**
Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

Tisztelettel értesitem, hogy **lakatos műhelyemet** **Piacz-u. 77. sz. alól** **Hatvan-u. 22. sz. alá** helyeztem át.

A n. é. közönség eddigi támogatását megköszönve, magamat további pártfogásába ajánlom.

Tisztelettel
Spitz Gyula
lakatos mester.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 249. „C” bérletiszűnetben.
Debreczen, kedd, 1904. évi május hó 3-án:

Szoyer Ilonka vendégtelleptével
rendes helyárrakkal:

Hoffmann meséi.

Fanasztikus opera 4 felvonásban.

Aki olcsón, jól, praktikusán és modernül

építkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához

DEBRECZENBEN, Hunyadi-u. 21.

Temp'omok, városi lakóházak, kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárasszá tételét, betonirozásokat vagy bármily építkezési munkákat helyben vagy vidéken **olcsón a legjobb kivitelben elvállal.** Épületekre törlesztéses kölcsönt eszközöl ki. Biztos sikerrel előkészít a kőműves kőfaragó és ácsmesteri vizsgára. Építő iparosoknak előnyösen készít terveket, költségvetést stb.

Hidegvizgyógyintézet
a nagyerdei fürdőben
már MEGNYILT.

Ugyanott mindenféle **gyógyfürdők** előállítatnak.

Szappan főző szóda

és

Denaturált szesz

legerőssebb minőség

Fritsch Károly

fűszeráru üzletében

Főtér, a Bika szállodával szemben.

Megérkeztek a legújabb Blous különlegességek

nagy választékban
Klein Sámuel — ezelőtt

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltök áruházában.
Mérték utáni Blousok leggyorsabban elkészülnek.

Legrégibb és legnagyobb butor raktár **DEBRECZENBEN.**

BUTOROK

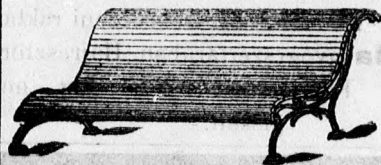
a legnagyobb választékban, jutányos árban, izléses és legszolidabb kivitelben csakis

KILLER EDE

butorgyáros, cs. és kir. udvari szállítónál

DEBRECZEN,

főpiacz, a főtőzsdével szemben kaphatók, hol úgy a legszerényebb, mint a legdiszesebb menyasszonyi kelengyék, szobaberendezések és díszítések kifogástalanul eszközöltenek.

Tavaszi idényre.

Méhészeti cikkek különlegességei. **Kerti padok** és **vas butorok**, kertészeti szerszámok. **Épület** és butor vasalások. **Gazdasági** felszerelések. **Gyermek kocsi** egyszerűtől a legdiszesebb kiállításban. **Fürdőkádak** és jégsekreányok, legolcsóbban beszereshetők

Tóth Gyula

vasnagykereskedő

Piacz-utca 20. és 27.

NEUBAUER JÁNOS

vassodrony-ézővet, szita áru, szabadalmazott kocsi-ülés, ruganyos ágybetét és sodrony-kerítések gyára.

DEBRECZEN, Kéttmalom-utca 4-ik szám.

Üzlethelyiség: Piacz-utca 12. az „Arany Bika” szállodával szemben.

Ezen minta szerint készült kerítés igen olcsó s minden eddigi kerítést felül mul tartósság és czélszerűség tekintetében.

Kívánatra képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

Szives pártfogást kérve
NEUBAUER JÁNOS.

Színház.

A segédtanár.

(Dreyer Miksa színműve. Első előadása a debreczeni városi színházban 1904. május 2-án.)

A friss erővel támadó, új eszméktől duzzadó ifjú német dráma irodalomnak egymásután két ujonnan feltűnt íróját ismertette meg közönségünkkel a társulat.

Nemrégiben a Bayerlein „Takarodó”-jával egy kitűnő színpadismerettel fölépített és keserű igazságokkal terhes katonadrámát, a tegnapi darabban pedig nem kevésbé keserű, de csöndes, szürke polgári drámát mutattak be színészeink.

Csöndes, egyszerű emberek mindennapi története ez. Nincs benne lárma, még csak egy árva pisztoly sem durran el s mégis a maga csöndességében lélekzáróbb minden löporszagos tragédiánál. Megrendítőbb, meg-rázóbb — mert igaz.

Ez az a tragédia, ami mindennap ismétlődik. A szürke hétköznapi drámája ez. Untató annak, aki görögtüzet, vagy trikót vár a színpadtól, érdekesítő annak, aki az élet tükrét keresi ott.

Már a hőse is jelképezi a szürke igénytelenséget. Egy segédtanár. sem több, sem kevesebb. Hát azzal is történhetik olyan dolgok, amit színpadra lehet hozni? Igenis történhetik, csak olyan szemre legyen hozzá a drámaírónak, mint a Dreyeré, aki nem hiába egyik elismert vezére a legifjabb német irodalomnak.

Ez a fiatal segédtanár, Heytman (Palágyi) a fanatikus, a meggyőződésért tűrni, szenvedni tudó embernek fajából való, abból a fajból, mely a köröket és a martirokát adja. Kicsinyes viszonyok közt él, a tragédiája is kicsinyesnek látszik, holott az a lelki kivodás, amin átragy a meggyőződésért, lényegében egyértékű a világmegváltók lelki harczaival.

Tudományos meggyőződését hirdetni akarja az iskolában is. Ezért ellentétbe jut az igazgatójával Sebestyén az egyházi felfőlségével, mely veszedelmet lát a fiatal tudós tanításaiban, mert az ő természetem.

Visszaakarják vonatni vele tanításait előbb szép szóval, azután fenyegetésekkel. jegyesét (Menszáros) is fölhasználják arra, hogy meggyőződésében megtántorítsák. Minden hiába. Ő tántoríthatatlan, a meggyőződésétől sem szép szóért sem fenyegetésért el nem áll. Olyan jellem, aki ha nagy időkben él, habozás nélkül lép a máglyára hi tért s a neve akkor Husz János, vagy Savanarola. De ő csak segédtanár. A büntetése az, hogy elcsapják. El kell hagynia jegyesét, el megszokott körét, el a tanítványait. Egyéniség akart lenni, de eltörporja az államrend. Vagy mondjuk: rajongó idealista, ne elgázolja a mindennapiság, mely nem szereti látni a magánélkülönbet.

Ezenyben ez a darab teljesen befejezett, szomorú tragédia. Ami aztán a darab többi részeit illeti, az tisztán német viszonyokat érint. Azok az alakok, akik ott mozognak a színpadon, a stréberkedő, igazgatója kegyét leső tanár, azután a pedáns paragrafusrágó, a rideg, felsőbbsege akarathoz mindenkor simuló igazgató és a többi mellékalakja a darabnak, valamint visszafogásai, amiket pellengérez, ha talán föltalálhatók nálunk is, mégis egészében meglehetősen idegenek.

Valószínűleg ez, aztán meg a szervezőek teljes tárgyilagassága, mely az életet teljesen olyannak mutatja be a színpadon, amilyennek maga közül látja, továbbá, hogy a darab ügyes fölépítésével, az ugynevezett batásos jelenetekkel meg éppen nem törődik, lehetett az oka, hogy a közönséget hidegen hagyta. Pedig aki szeret és tud gondolkodni, annak a lelke mélyén sok megmaradhatott a Dreyer célzataiból.

Színészeink buzgón játszottak. Palágyi játszotta a főszerepet sok melegséggel, az ő ismert hatásos egyszerűségével. A tegnapi estén először lépett föl együtt ifjú nevével, Menszáros Margittal, amit a mi jó közönségünk arra használt föl, hogy az ifjú pár mellett hosszan, melegen tüntessen és virággal halmozza el ezt a két őszintén megszeretett kedves művészt.

Jeszenszkyne, Ebergényiné, Pataki, Sebestyén, Krémer, Szilágyi kisebb nagyobb szerepekben jeleskedtek. Faragó kitűnő epizód alakot adott egy ideges, morózus tanárban. Érdekes, tartalmas s egy kis tuzást leszámítva élethű alakot mutatott be, mint mindig, mikor a szerepét komolyan veszi. Dicséretet érdemel Csontos is fesztelen játékáért.

(— s c.)

Szoer Ilona Debreczenben. Szoer Ilona, a szintársulat vendégművésznője tegnap délután Debreczenbe érkezett. Főlépteire vonatkozólag a következő hivatást adta ki a színházi iroda:

„Kedden kezdi meg Szoer Ilona négy estére terjedő vendég szereplését. Első fellépései Offenbach 4 felvonásos operáját, a „Hoffmann meséi”-t választotta, melyben a hármas női szerepet játsza, a többi szerepeket pedig Krémerné Lili, Havasy Szidi, Püspöky Rózi, Karacs Imre, Mezei Andor, Krémer Jenő, Faragó Ödön, Szilágyi Aladár, Nagy János és Virágháty Lajos játsszák. Szerdán a „Bob herceg” kerül színre Szoer Ilonkával a czimszerepben. Szoer Ilonka vendégjátékai alatt az utalványjegyek nem lesznek érvényesek.”

Olvasóink rovata.

Csolnakázó egyesület, mint r. társaság.

A csolnakázó egyesület működését nagyobb és tágabb körű egyesületnek adja át. A régi egyesületnek mindég az volt a *forró óhaja és célja*, hogy a csolnakázó tő mellé ártézi kutat, a tő bekerítését, szabályos parkirozást, uszodát, csolnakázót, propelet, télen korcsolyázót, a közlekedés könnyítésére két omnibusz menetet, befalított gyalogjárdát, szóval a legmodernebb kivitelbe ezeket egy új társaság által létesíttesse.

Ezen üdvös eszmék kivitelére a mostani évet tartja legalkalmasabbnak, a meny nyiben a régi egyesületnek a hinart két év alatt sikerült az utolsó szálig eltüntetni.*) Sőt a régi egyesület már kész alapszabály lya akarta meglepni a legközelebb tartandó új értekezletet; de most hogy a régi egyesület új tagok gyűjtésén fáradozik, általánosán mindentel a hangulat nyilvánul, hogy a csolnakázó tavat ne „egylet” karolja többé, hanem egy kisebb összeget 30—40 koronát befizető *részvénytársaság*. Felhivatnak mindazon urak és hölgyek, akik a csolnakázó tő és környékének ujjaalakulását óhajtják, esetleg tagjai is akarnak lenni: a kibocsátott ieket aláírni és az aláírással még most csak magokat arra kötelezni, hogy a legközelebb tartandó értekezleteken megjelenni sziveskedjenek.

Egyleti tag.

Törvénykezés.

Párba apa és fia közt. A nagyívani határból származó Kucsera Demeter öreg juhász számadó volt a Hortobágyon. Együtt örizte Pál nevű legény fiával a selymes szőrű birkákat. Egyszer az öreg, a kinek már némi vagyonszáma is volt, szakított az özvegyességgel és feleségül vette öreg boj-

*) A budapesti csolnakázó egyesület szinte vagy 25 évig kínlódott a városi legiti tőba a hinárral.

tárjának szemre való leányát és tovább eldegéltek a hortobágyparti karámban apa, fia és a fiatal feleség. Az öreg számadó egyszer éjnek idején a nyáj kerülésből hazatérve olyan körülmények között találta fiát a mostoha anyjával, amit a törvény szerint házasságtörésnek szoktak nevezni. Az öreg kihívta fiát a szabadba, juhász kampót adott a kezébe és aztán uri ember módjára elkezdtek párbujozni, a melynek a folytatása a debreczeni törvényszék előtt fejeződött be, a hol súlyos testi sértésért úgy az öreget, mint a fiát becsukták.

Férj és feleség jogviszonya. K.

Gy. iparos keresetet adott be a közigazgatási hatósághoz, amelyben elpanaszolja, hogy fiatal felesége őt minden jogos ok nélkül elhagyta s végül kérte a hatóságot, hogy az asszonyt kényszerítse a hozzá való visszatérésre. A közigazgatási hatóság most a következő érdekes indokolással tagadta meg a férj kívánságát: „A férj és nő közötti jogviszonyok nálunk, rendes polgári törvénykönyv hiányában, még nincsenek általános szabályozva. Minden nő a magyar törvények szerint férjhezmenetele után nagykorúvá válik. Igaz ugyan, hogy a házastársak minden vallási és polgári házassági törvények szerint a házasságkötés által együttállásra kötelezik magukat, de ezen együttállási kötelezettségnek ma már egyéb jogi következménye nincs, mint az, hogy ennek nem teljesítése a másik házastársat hűtlen elhagyás miatt válópör indásra jogositja. Hatóság tehát Magyarországon a házastársakat, illetőleg az egyiket a másikhoz való visszatérésre kényszer alkalmazása mellett nem szoríthatja.”

Egyenlőség a törvény előtt. A jog, törvény és igazság idejében élünk, hát a törvény előtt mindenki egyenlő. Ott nincs szegény ember, gazdag ember, ott nincs ur, nincs paraszt. Mindenki ember. Hanem azért vannak, akik ezt kétségbe vonják. Így esett a minap a pécsi törvényszéken. Amikor az elnök a hosszú tárgyalás folyamán 10 percze felfüggesztette a tárgyalást, a tanúk és vádlottak a folyosón rágyújtottak ki cigarettára, ki szivarra. A teremőr rájuk szólt:

— Ne dohányozzanak, itt nem szabad.

Erre előállt az egyik és kidüllesztve a mellét, öblös hangon így szólt:

— Hát mik vagyunk mi? Nem emberek? A bírónak szabad dohányozni a szobájában és nekünk itt nem. A törvény előtt mindenki egyenlő.

Az irnok bünei. Már évek óta folytatta bűnös üzemelt Szatmári József, a derecskei járásbíró volt irnoka. Bélyegpénzeket sikkasztott el és hamis, már előbb is használt bélyegeket ragasztott az ügyiratokra. Most aztán rajtavesztett és a debreczeni kir. törvényszék (tegnap) fél évi börtönre ítélte. Már csütörtök óta folyik Szatmári bűnügyének főtárgyalása, melynek során 32 bűneset bizonyult a sikkasztó irnokra. Az ítéletet tegnap reggel fél 10 órakor hirdette ki Olah Miklós dr. elnöklő bírő. A kir. törvényszék Szatmári Józsefet folytatólagoos hivatali sikkasztás büntetésében találta bűnösnek és a btkv. 462. §-ába ütköző és a 463. §. szerint minősítendő büntett elkövetéséért hat hónapi börtönre és 5 évi hivatalvesztésre ítélte. Ezenkívül a költségek megtérítésére és az államkincstár 72 korona 24 fillér kártérítésének megfizetésére. Az ítéletet úgy Horvát István alügyész, vádló, mint Kardos Samu dr. védő meglelebbzték.

Nyílttér.

SZOLYVAI ásványviz.

Elsőrendű szaktérítők vegyelmzése alapján lithion tartalmánál fogva kiváló hatású **köszvény-, vese-, hólyag hajóknál, ugyancsak gyomor-, torok-, tüdő-, gége-bántalmaknál.**

Eredeti tulajdonságát éveken át megtartja a palaezokokban.

Vasmentes! Könnyen emészthető! Csiramentes!

Borral igen jól itál!

Kapható minden jobb fűszerüzletben és az

Uradaimi ásványvizek bérletességénél

Szolyván (Bereg megye).

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

Tisztelettel értesitem, hogy
lakatos műhelyemet
Piacz-u. 77. sz. alól
Hatvan-u. 22. sz. alá
helyeztem át.

A n. é. közönség eddigi támoga-
tását megköszönve, magamat további
pártfogásába ajánlom.

Tisztelettel
Spitz Gyula
lakatos mester.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 249. „C“ bérletszűnetben.
Debreczen, kedd, 1904. évi május hó 8-án:
Szozer Ilonka vendégfelléptével
rendes helyárrakkal:

Hoffmann meséi.

Fanasztikus opera 4 felvonásban.

Aki olcsón, jól, praktikusán
és modernül

épitkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához

DEBRECENBEN, Hunyadi u. 21.

Tempomok, városi lakóházak, kas-
télyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági
épületek stb. tervezését vagy elkészítését,
nedves lakások szárassá tételét, beto-
nizálásokat vagy bármily építkezési
munkákat helyben vagy vidéken **olcsón**
a legjobb kivitelben elvállal.
Épületekre törlesztés kölcsönt eszközöl-
ki. Biztos sikerrel előkészít a kőműves,
kőfaragó és ácsmesteri vizsgára. Építő
iparosoknak előnyösen készít terveket,
költségvetést stb.

Hidegvizgyógyintézet

a nagyerdei fürdőben

már **MEGNYILT.**

Ugyanott mindenféle

gyógyfürdők

előállíttatnak.

Szappan főző szóda

és

Denaturált szesz

legerőssebb minőség

Fritsch Károly

fűszeráru üzletében

Főtér, a Bika szállodával szemben.

Megérkeztek a legújabb
Blous különlegességek

nagy választékban

Klein Sámuel — ezelőtt

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltők áruházában.

Mérték utáni Blousok leggyorsabban elkészülnek.

Legrégibb és legnagyobb butor-
raktár **DEBRECZENBEN.**

BUTOROK

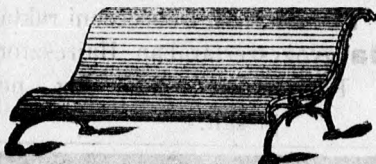
a legnagyobb választékban, jutányos árban, izléses
és legszolidabb kivitelben csakis

KILLER EDE

butorgyáros, cs. és kir. udvari szállítónál

DEBRECZEN,

főpiacz, a főtőzsdével szemben kaphatók, hol
ugy a legerényebb, mint a legdiszesebb meny-
asszonyi kelengyék, szobaberendezések és díszí-
tések kifogástalanul eszközölhetnek.

Tavaszi idényre.

Méhészeti czikkék különlegességei.
Kerti padok és vas butorok, kerté-
szeti szerszámok. **Épület** és butor
vasalások. **Gazdasági** felszerelések.
Gyermekkocsik egyszerűtől a leg-
diszesebb kiállításban. **Fürdőkádak**
és jégszekrények, legolcsóbban besze-
rezhetők

Tóth Gyula

vasnagykereskedő

Piacz-utca 20. és 27.

NEUBAUER JÁNOS

vassodrony-észövet, szita áru, szabadalmazott kocsi-ülés, ruganyos ágy-
betét és sodrony-kerítések gyára.

DEBRECZEN, Kéttmalom-utca 4-ik szám.

Üzlethelyiség: Piacz-utca 12. az „Arany Bika“ szállodával szemben.

Ezen minta szerint készült kerítés igen olcsó s minden eddigi kerítést felül
mul tartósság és czélszerűség tekintetében.

Kívánatra képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

Szives pártfogást kérve
NEUBAUER JÁNOS.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűből szedett minden szó 4 fillér.

Miklós és Markbreit fiók üzletében Piacz-utca fő-tözsde mellett. Hallatlan olcsón beszerezhetők kalapok, cipők, ingek, nyakkendők, pénz-, szivar- és cigarettatárczák, séta botok, játékok, gyermek-kocsik, zománcz edények és számtalan itt fel nem sorolt áruk.

Egy doboz borostyán-lakk 60 kr., egy doboz linoleum 70 kr., egy klg. gyorsan száradó firneisz 36 kr., hol? Neumann Nándor festék, lakk, kenecze és petroleum kereskedésében, Hatvan-utca 5., telefon 205.

Valódi Egyiptomi cigaretták hüvelyek: »Nil«, »Amtie« »Ramle« 100 db. 30 fillér. **Legújabb diák hüvely** parafás arany szópókával 30 fillér. Uj King dohányfogóval 24 fillér, kapható **Mihály Sámuel** papirkereskedésében, Dréher-söröcsarnokkal szemben.

3 kerti nyilas luczerna föld nyári hasznóberbe kiadó. Értekezhetni Posta-kert 34. sz.

Petőfi-tér 2. számú házban 2 üzleti helység lakással minden órán kiadó. A ház kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni Fülöp mézkereskedésében, Homokkert-utca 121.

Lakás változtatás. Tudatom, hogy lakásomatt mely eddig **Hatvan-utca 31. sz.** alatt volt **Széchenyi utca 27. szám** alá helyeztem, Popper Dávidné okl. szülész. Debreczen, Szechenyi u. 27.

Debreczeni első elektrotechnikai vállalat távbeszélő és távjelző berendezésekre, villamhárítók, villamvilágítás és erő átvitelre, villamos jelzőtelepek, tűzjelzők, vizálásmérők. Elvállal mindennemű az elektrotechnika szakába vágó berendezéseket és javításokat **Földvári L.** Kossuth-utca 1. szám az udvarban. — Telefon szám 168. Távbeszélő és táviró építéshez szükséges mindennemű készülékek és anyagok, valamint gyógyászati, physikai készülékek és telepek raktára.

Május 2 től kiadó egy csinosan butorozott külön bejárattal szoba Simonffy u. 15. sz. a.

Harisnya kötő Debreczen, Piacz utca 32. **Fischbein Katalin** (Schwartz Arminné.) Elvállal harisnyák kötését és **fejlesztést** igen mérsékelt áron.

Eladó föld a Köntösgát mellett a nyomás-szélben 10 hold tanyaföld haláleset miatt eladó. Értekezhetni Seress Mihály honvéd kántinosnál.

Egy könnyű, löcsös, sárkányos szekér megvételre kerestetik. Teleki-utca 92.

Kaiser Salamon Hatvan-utca 2. Ajánlja a legújabb tavaszi ujdonságokat u. m. blouz kelméket, női felöltőket, férfi- és női szöveteket, tükroket, képeket és vásznakat a **legkényelmesebb heti és havi részletfizetésre.**

Villany csengőt igen olcsón készít és javít **Krausz Kaimán** bádogos, Hatvan-u. 2. sz.

Boreczet, kitünő, házilag készült eladó. Czim Hatvan-utca 9. a ház mesternél.

Kiadó utcái lakás 2 szoba, hálószoba, előszoba és konyhából álló lakás május 1-re kiadó. Simonffy-utca 44.

5 koronért

küldök 4²/₂ kilo (kb. 50 db) kevéssé megsérült finom enyhe

pipere-szappant

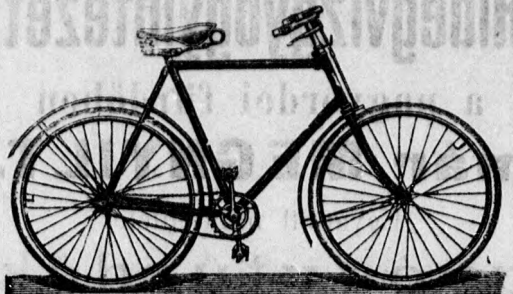
rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jászmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes megküldése esetén vagy utánvétellel küldi

SCHEFFER D. SÁNDOR

Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. szám.

Schweitzer Testvérek cég

varrógép és kerékpár áruháza Debreczen, Piacz-utca 56.

Kerékpárok előnyös ujjításokkal nagyválasztékban, raktárra megérkeztek meglepő **olcsó gyári árakban kedvező részletfizetésre** is árusítjuk. Óriási raktárt tartunk kerékpár alkatrészekben Nagy mechanikai javító műhely.

Tavasszal, Szeplő, Májfolt,

arcvörösség vimedli és minden bőrcsunyaságot miként a fűvet a nap enyhe sugára vonza ki a földből, akként teremnek ezek is melyeket biztosan csakis a Matild szépitőszerek ártalmatlan arczenőcs, crém, szappan stb. szednek le, kérek egy próbát, ha nem használ, a szer árát minden csürés esvarás nélkül visszaadja, a czim: **KUN ISTVÁN** gyógyszerész párisi laboratoire cosmétique „Matilde“ magyarországi műlaboratoriuma. (Alapított 1895. Budapesten.) — Budapesten **Töröknél.** Debreczeni raktár: **Tóth Béla** gyógyszerésztárában. Hajresztorer 2 korona! Fenomenális. Nem fog, nem piszkít.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utóadal **DEBRECZEN,** kistemplombazár.

Óriási raktár

szőnyegekben,

Függöny, ág- és asztalterítő, **BUTORSZÖVETEK,**

Linoleum.

!! OLCSÓ ÁRAK !!

Disznóbőr nyergek, teljes lovaglószerelések mindennemű utazási czikkek **gyermek kocsik, francia, angol, orosz illatszerek** és szappanok, solingeni kések és ollók, pénz-, szivar- és kézi táskák, haj-, ruha-, fog- és köröm kefék, **férfi fehérneműek, kalapok, nyakkendők,** séta botok, esernyők stb. nagy választékban a legjutányosabb árban szerezhetők be

BORSOS KATA

műipar- és férfi divat áru raktárában

Debreczen, városház.

„BERTA“ gőzmalom a régi sertés vásártéren.

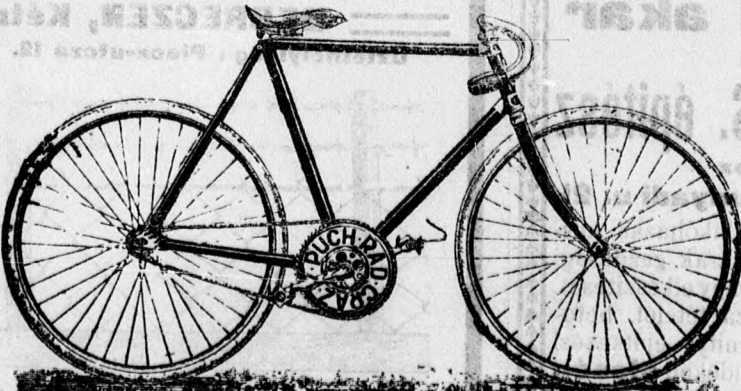
Tisztelettel értesitem a nagyérdemű örlető közönséget, hogy a mai napon a **Rosenthal féle**

gőz és olajmalmot

megvettem és azt „Berta“ malom czimen saját kezelésem és felügyeletem alatt tovább vezetem. Főtörékvésem oda irányul, hogy a n. érdemű közönséget szolid, pontos és jó kiszolgálásban részesítsem. **Szittalt buza és kétszeres liszt, árpa és tengeri, dara, korpa** mindenkor **napi áron kapható.** Magamat a t. közönség szives pártfogásába ajánlva

tisztelettel:

Bárány Mór.

Ingyen és bérmentve küldjük 1904 évre szóló kerékpár- és részek árjegyzékünket.

Egyedüli elárusítója a hirneves gráci **Puch** kerékpároknak.

Kerékpár részek nagy raktára, javító műhely.

ROSENBERG ÉS HAMMER

villany-műszerészek, kerékpár- és varrógép-raktár **DEBRECZEN, Piacz-u. 2. sz. (a nagytemplom mellett.)**